

УФАС В № 396 / 17.07.2014г.

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационен труд на Ведат Генч, докторант на самостоятелна форма на обучение при Център за научна и приложна дейност в спорта за присъждане образователната и научна степен „Доктор”

Тема: „Развитие на спорта и физическото възпитание в Република Турция през 1923-1938 г. по времето на управлението на Мустафа Кемал Ататюрк”

Професионално направление: 7.6. Научна специалност: „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. Методика на лечебната физкултура)”

Научен ръководител: доц. Лозан Митев, доктор

Рецензент: доц. Цветко Ев. Цветков, доктор

1. Биографични данни, образователно и кариерно развитие на докторанта

Ведат Генч е роден през 1957 г. в гр. Истанбул, Р. Турция. Средно образование завършва в гр. Трабзон, 1977 г., а висше в Университет Анадолю, 1991 г. От 1994 г. има магистърска степен в областта на организацията и управлението на физическото възпитание и спорта.

Последователно кариерното му развитие може да бъде представено по следния начин: учител по турска литература (1992 г.); учител, зам. директор и инспектор в различни райони на Република Турция (1996 г.); преподавател в Педагогическия факултет към Мармарски университет, гр. Истанбул (от 1997 г.).

2. Дисертационният труд на Ведат Генч е естествено развитие в неговата преподавателска, научна и приложна

дейност. Изборът на тема никак не е случаен, а по-скоро в него е заложен и основния принос на автора – как една историческа тема, с достоверността на представените факти и събития може да бъде полезна и в много случаи приложима, при съвременната социално-икономическа и политическа обстановка в Р. Турция.

Актуалността на темата се определя и от факта, че това е първи опит за систематизиране развитието на спорта и физическото възпитание в Р. Турция, макар и само за един исторически период от време. Но идеята на автора и неговия научен ръководител доц. Лозан Митев е много по-мощна. С този труд те поставят началото за цялостно изследване по въпросите на възникването и развитието на физическото възпитание и спорт в Р. Турция. Или казано с други думи този труд се явява база с широк спектър на приложение не само в историята, но и в областта на управлението на физическото възпитание и спорта, културата, изкуството и социалните процеси.

3. Въведението е изключително компактно, прецизно и въвеждащо в темата. Много пестеливо, само с няколко изречения е представено: развитието на физическото възпитание и спорта след първата световна война; модел на телесната култура в периода между двете световни войни; интегриране на този модел в социалния живот на Турция по начин коренно различен от Европейските културни модели; мощното влияние, което оказва за развитието на Турция през XX и началото на XXI век Мустафа Кемал Ататюрк със своята държавническа дейност и идейно-политически възгледи.

4. В структурно отношение докторантът е спазил изискванията, характерни за разработка с историческа тематика. В труда са включени четири основни раздела:

- Раздел I, Увод

- Раздел II, Предпоставка за развитието на спорта и физическото възпитание в Турция между Първата и Втората световни войни.

- Раздел III, Развитие на спорта и физическото възпитание в Република Турция 1923-1938 г.

Дисертационният труд е представен в 153 стандартни машинописни страници, има редица таблици, а в приложенията са включени 9 (девет) документа и 10 (десет) снимки. Ползвани са 220 литературни, документални и архивни източници от които 16 на кирилица и 204 на латиница.

В първи раздел са включени няколко подраздела, които не са номерирани и затова ще се спрем на тях, в тази последователност на представяне в труда.

Водещо място в постановката на проблема е отделено на реформите осъществени от Мустафа Кемал Ататюрк при създаването на Турската Република през 1923 г. В основните седем елемента на промените е включено и физическото възпитание и спорта като част от националната образователна система. Според мен в тази част на разработката е заложена и работната хипотеза на автора.

В литературният обзор са представени предимно турски автори, с публикации в различни периоди от време, както и автори, анализиращи общите процеси на развитието на спорта и телесното възпитание в Европа.

Целта е формулирана правилно и разделена в два аспекта, а именно „... да се направи исторически преглед на развитието на физическото възпитание и спорта в Република Турция от 1922 до 1938 г. По този начин да се изясни мащаба и характера на реформите проведени от държавата в тази област. Другият важен изследователски аспект е свързан с необходимостта от изясняване проблема за влиянието на европейските културни модели за

развитието на физическото възпитание и спорта, както и проблема за същността на Турския идентитет за телесна култура като съставка от социалното развитие на страната.

На тази база и с оглед изпълнение на целта са разработени и 6 (шест) основни задачи.

Съобразно целта и задачите Ведаг Генч е подбрал и използвал конкретни методи и методики. Специално внимание е отделено на исторически извори и източници, но не по-малко значение е отделено и на други методи, които автора събира в две групи:

- методи за събиране на информация;
- методи за анализ на информация.

В този раздел добро впечатление прави разработените основни понятия както и ползваните съкращения, което прави материала по-достъпен и разбираем.

5. В раздел II авторът се спира на основните предпоставки за развитието на спорта и физическото възпитание в Турция между Първата и Втората световна война. Идеята и разработването на този раздел заслужават адмирации и висока оценка.

Последователно тук са разгледани:

- общото политическо вътрешно и международно положение при разпада на Османската империя от началото на XIX век до началото на XX век;
- социалният статус на турското общество, демографска и икономическа структура;
- значение на културните традиции и чуждите влияния;
- националната доктрина за развитието на Република Турция – Кемализъм.

Вече на тази база, на този макар и кратък преглед за общите и значими процеси в развитието на турското общество през тази епоха,

автора се спира подробно и на развитието на телесната култура в Османската империя до създаването на Турската република.

Лично за мен, автора е положил неимоверен труд, за да достигне до толкова ценна и полезна информация относно:

- създаване на първите граждански обединения;
- спортните клубове основани преди Републиката;
- първите спортни организации;
- османската Олимпийска общност.

Характеристиката и оценката за състоянието на телесната култура в османската империя, до създаването на Републиката 1923 г., позволяват на докторанта правилно да определи и структурата, раздел III от своята разработка „Развитие на спорта и физическото възпитание в Република Турция 1923-1938 г.

Това, което казах за раздел II изцяло се отнася и за този раздел – огромен труд; логическо и последователно разглеждане на отделни събития и действия свързани с правителствени програми, законодателни действия, държавни органи за управление на спорта, олимпийски комитет и олимпийско движение.

Впечатлен съм от богатата информация за създаването и развитието на 24 (двадесет и четири) спортни федерации, както и за мащабното изследване на физическото възпитание и спорт в системата на народното образование.

И за доказателство, че темата макар и историческа в голямата си част е насочена към много по-широк спектър на приложение, то този раздел завършва с разглеждането на типични за управлението дейности – подготовка на специалисти по физическо възпитание и спорт (кадрова политика в спорта); финансиране и строителство на съоръжения за физическо възпитание и спорт (управление на спортни съоръжения).

В този раздел IV са изведени основните изводи и препоръки. Изводите отразяват реално получените и анализирани резултати от изследователската работа и произтичат пряко от поставените цели и основни задачи. Препоръките са аналитични, целенасочени и с изключителна практическа насоченост.

6. Научни приноси и постижения

Първо – трудът е уникален за Р. Турция не само, че се появява в един особен за страната социално-политически климат, но преди всичко, че идва да разкрие създаването и развитието на спортното и физкултурно движение в прехода на Османската империя към създаването на Република Турция.

Второ – темата е свързана с развитието на телесната култура в Република Турция в периода на Мустафа Кемал Ататюрк 1923-1938 г., но нейния обхват излиза от историческия план и разглежда редица въпроси свързани с управлението на спорта, спортологията и спортната политика. Това прави трудът еднакво приложим както в историята, така и в управлението, културата и социалните процеси.

Трето – с този труд се поставя реалното създаване на цялостна история на спорта в Турция, което да обхване всички периоди на неговото развитие от времето на създаването на Турската държава до наши дни.

Като рецензент, винаги съм подходил с уважение към труда на автора и неговия научен ръководител. Ако имам въпроси и бележки, то те цялът само едно – възможност за нещо по-добро, но в никакъв случай налагане на мнение. Така ще постъпя и сега.

1. Раздел I е по-правилно да се назове „Теоретична постановка”, а не „Увод” на проблема”. Раздел II „Методология на изследването”, а увода е в началото без да влиза в раздел.

2. Прекалено много са задачите – 6. Могат да бъдат обединени до 4 или 5.

3. Правилно е приносните моменти на докторския труд да бъдат отразени самостоятелно и по-детайлно.

Заключение:

Спазена е процедурата за подготовката на докторанта, разработването и представянето на дисертационния труд за вътрешна защита са в съответствие и на основание на чл. 12, ал. 5 на Закона за развитие на академичния състав на Република България (ЗРАСРБ), във връзка с чл. 28, ал.2 на Правилника за приложение на ЗРАСРБ, във връзка с чл. 46, ал. 2 от Наредбата за придобиване на образователната и научна степен „Доктор” на НСА „Васил Левски”.

Представеният дисертационен труд на Ведат Генч е резултат от многоаспектни изследвани. Поставените цели и задачи са успешно решени като постигнатите резултати са с неоспоримо значение за теорията и практиката на историята и управлението на спорта в Р. Турция.

Всичко посочено до тук ми дава право с пълна убеденост да предложа на членовете на научното жури да оценят качествата на дисертационния труд на тема: „Развитие на спорта и физическото възпитание в Република Турция през 1923-1938 г. по време на управлението на Мустафа Кемал Ататюрк” и присъдят на Ведат Генч образователната и научна степен „Доктор” по научната специалност „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. „Методика на лечебната физкултура”.
Професионално направление 7.6. „Спорт”.

Рецензент:

доц. Цв. Цветков, доктор